

vergadering **C288**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie

van 31 mei 2022

(Een aantal sprekers namen mogelijk deel via videoconferentie.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de productie en het gebruik van RENURE-meststoffen – 3018 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de natuurherstelwet en het Vlaamse natuurherstelplan – 2952 (2021-2022)	5
VRAAG OM UITLEG van Carmen Ryheul aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de recente uitspraken van de minister en de intendant over het Ventilushuisproject – 2962 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de verdeeldheid over het rapport van de Ventilushuisintendant – 3036 (2021-2022)	9
VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het monitoren van zieke reeën – 3000 (2021-2022)	16
VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over wijzigende adviezen van het Agentschap voor Natuur en Bos in de veehouderij – 3027 (2021-2022)	17
VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de nakende komst van de goudjakhals in Vlaanderen – 3058 (2021-2022)	24
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de opgelegde exploitatievoorwaarden voor asfaltbetoncentrales – 3123 (2021-2022)	26

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de productie en het gebruik van RENURE-meststoffen – 3018 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil in de eerste plaats de collega's bedanken om mijn vraag vooraan op de agenda te plaatsen.

Minister, mijn vraag is eigenlijk een opvolgingsvraag van eerdere vragen die ik in deze commissie stelde. Ik probeer in het kort de essentie van mijn vraag samen te vatten. Ergens in mei stelde de eurocommissaris voor Milieu dat de Europese Commissie in haar antwoord op een schriftelijke vraag had uitgelegd dat verwerkte mest, waaronder RENURE-producten (recovered nitrogen from manure), buiten verontreinigde gebieden zonder beperking als meststof konden worden gebruikt naargelang de behoeften van gewassen en ter vervanging van minerale meststoffen. RENURE kan dus momenteel voor een zeer groot deel van de landbouwgrond worden gebruikt, zo stelde de Eurocommissaris. Voor verontreinigde gebieden kunnen dergelijke gerecycleerde producten worden gebruikt binnen de grenswaarde van 170 kilogram stikstof per hectare voor nitraatgevoelige gebieden, in overeenstemming met de Nitraatrichtlijn. Geen enkele lidstaat heeft om een afwijking voor RENURE-producten verzocht. Tot daar het antwoord dat de eurocommissaris in mei gaf.

Minister, ik heb aan u een vraag gesteld. Ik zie dat dat reeds van 22 maart geleden is. U antwoordde toen: "(...) wij zijn momenteel volle bak het derogatiedossier aan het voorbereiden. We ronden dat zo snel mogelijk af. We hebben ook contacten met gelijkgezinde lidstaten waar we samen mee duwen. Dat zal een dezer ook klaar zijn."

Ondertussen laten mensen ons weten dat het verkrijgen van vergunningen om tot een productie van RENURE-meststoffen te komen, gepaard gaat met de nodige investeringen om dit tot een goed einde te brengen en enkele maanden in beslag zal nemen. Zo gaven diverse landbouwers aan dat een wettelijk kader voor eind mei – ondertussen is het bijna juni – een feit zou moeten zijn om de bemestingsperiode van 2023 te kunnen halen.

Minister, daarom heb ik enkele vragen.

Gelet op de tijdsdruk voor onze landbouwers, is dat derogatiedossier reeds ingediend? Misschien ben ik niet op de hoogte van de jongste ontwikkelingen of heb ik me niet genoeg geïnformeerd, maar op internet heb ik daar eigenlijk niks van teruggevonden.

Als dat dossier toch is ingediend, wanneer wordt er een definitief antwoord verwacht van de Europese Commissie? Indien er nog geen derogatiedossier is ingediend, waarom is dat nog steeds niet in orde, en welke streefdatum stelt u voorop om alsnog een derogatiedossier in te dienen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega, dank u wel. Ik kan daar heel kort over zijn. Zoals ik eerder zei, zijn we bezig met de voorbereiding. De derogatie is nog niet ingediend. U moet weten dat de Europese Commissie deze derogaties pas behandelt wanneer de mestactieprogramma's van een lidstaat volledig in overeenstemming zijn met de Nitraatrichtlijn. Zoals u weet, is er in Vlaanderen helaas nog een heel grote spagaat wat dat betreft. Eerst zal dus Mestactieplan (MAP) 6+ moeten worden uitgerold, en tegen het einde van het jaar ook nog een nieuw mestactieplan. Ik zal daarover dus gesprekken aanknopen met de Europese Commissie vooraleer

een RENURE-derogatie of eender welke andere derogatie kan worden aangevraagd bij de Europese Commissie. Bovendien dient deze derogatie ook te worden besproken in het Nitraatcomité, dat advies geeft over derogaties en driemaandelijks samenkomt. Een goedkeuring mag daarom niet voor dit jaar worden verwacht.

Maar 'first things first': eerst moet MAP 6+ worden uitgevoerd. We zijn ook volop bezig met het nieuwe mestactieplan, dat hopelijk vanaf eind dit jaar met de sector rond kan zijn, vooraleer we eender welke derogatieaanmelding doen bij Europa. De waterkwaliteit is immers helaas heel slecht. U weet dat ook. Wij leven van mestactieplan tot mestactieplan, en dat moet anders.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, uw antwoord verrast mij wel een beetje en het ontgoochelt mij ook natuurlijk. Ik heb in mijn inleiding gezegd waarom daar een zekere tijdsdruk op zit. Ik begrijp wel dat een derogatie aanvragen een zekere procedure moet volgen, maar er zit natuurlijk wel tijdsdruk op wat betreft de bemesting en de beplanting voor het komende jaar en dergelijke. Ik hoor nu van u, in tegenstelling tot wat ik in mijn inleiding zei – in september vorig jaar liet u uitschijnen dat dat een dezer klaar zou zijn – dat het zeker niet voor het einde van het jaar zal gebeuren en dat er van alles en nog wat moet gebeuren, waaronder het MAP 6+. Dan vraag ik mij af of u dan niet inziet dat het problemen geeft voor onze landbouwers dat het derogatiedossier niet vroeger wordt ingediend.

U hebt ook gezegd in uw vorig antwoord dat u gelijkgezinden zou zoeken in verband met het derogatiedossier. Hoe staat het daarmee? Als ik u zo helemaal hoor, en u zegt 'einde van het jaar': we hebben al verschillende dossiers gehad waar een timing en data op werden gekleefd die nooit werden gehaald. Ik vrees er dus een beetje voor dat dit naar volgend jaar zal verschuiven, wat natuurlijk de nodige nadelen geeft voor onze landbouwers. Misschien kunt u daar nog wat verdere toelichting bij geven.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (cd&v): Collega's, ik wil terugkomen op de vraag over RENURE-meststoffen. Ik heb daar in januari een schriftelijke vraag over gesteld en in maart hebben we daar in deze commissie een gesprek over gehad, waarbij we moeten concluderen dat in Vlaanderen rond RENURE-meststoffen heel wat expertise en onderzoek is opgebouwd. We moeten vaststellen dat RENURE-meststoffen, met andere woorden bewerkte dierlijke mest, effectief als RENURE-meststoffen kunnen dienen en dat die zo bewerkt zijn dat ze eigenlijk de eigenschappen hebben van onder andere kunstmeststoffen. Eigenlijk is het de uitdaging om RENURE-meststoffen te kunnen laten erkennen als andere meststoffen. Dat is het debat dat momenteel op Europees niveau gaande is. De minister heeft aangegeven dat ze gelijkgezinden zoekt om effectief die RENURE-meststoffen breder te kunnen inzetten. Daar is de druk wel hoog, aangezien we vandaag moeten vaststellen dat op het moment dat de eerste vragen erover werden gesteld, we voor kunstmest met prijzen zaten van 250 euro per ton, terwijl we vandaag aan 1000 euro per ton zitten. Kunstmeststof is uiteindelijk een chemische meststof. Ik denk nog altijd dat, als we kringlooeconomie kunnen stimuleren en onze dierlijke mest dermate kunnen bewerken dat we dezelfde eigenschappen hebben als die kunstmest, dat dan onze voorkeur geniet. Minister, wat is de stand van zaken in de erkenning van RENURE-mest als andere meststof of als kunstmest?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, de naïviteit van collega Sintobin verbaast me toch enigszins. De collega verzet zich traditioneel met hand en tand tegen alle maatregelen die in dit dossier relevant kunnen zijn als het over milieu gaat. Collega, ik denk bijvoorbeeld aan de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) en de daarmee

gepaard gaande vermindering van de veestapel. Toch gaat u ervan uit dat Europa zomaar vrolijk met derogaties zal blijven zwaaien. Ik denk toch dat dit van een verregaande naïviteit getuigt. Nederland weet nu al dat Europa reserves formuleert ten opzichte van zijn derogatieaanvragen. Ik ga er dus van uit dat ook wat Vlaanderen betreft, men toch wel duidelijke signalen en duidelijke inspanningen zal willen zien alvorens men opnieuw naar een derogatie gaat. Je kunt niet alles tegelijk willen, collega. Ik denk dat je zult moeten kiezen. Ofwel gaan wij inderdaad milieumaatregelen nemen en dan opnieuw de derogatie aanvragen en dan hopelijk ook krijgen, want dat willen we allemaal voor onze landbouwers. Maar daar zullen toch inspanningen tegenover moeten staan, en die zullen groter moeten zijn dan vandaag.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Inderdaad, mijnheer Sintobin: tijdsdruk. Ik weet alles over tijdsdruk. Er is ook een gigantische tijdsdruk op MAP 6+, dat al een tijdje klaar is en waarvan ik hoop dat het heel snel kan worden uitgerold. Sta me toe, als ik mij op het Europese niveau begeef, om de vraag te stellen of we een derogatie moeten vragen zolang MAP 6+ niet is uitgerold. Er komt een nieuw MAP aan. De oefening waarvoor we staan, is gigantisch groot. We zijn al een paar keer door Europa op de vingers getikt. Maar los daarvan is er de waterkwaliteit. Ik denk dat u ook wel van onze beekjes en rivieren houdt. Er is een gigantische inhaalbeweging te doen. 'First things first'. Dat betekent MAP 6+ zo snel mogelijk uitrollen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Als de groene fractieleider van de N-VA mij naïviteit verwijt, laat ik dat graag aan mij voorbijgaan. Ik dacht, collega, dat ik toch wel een vervolgvraag mocht stellen. Ik wil nogmaals citeren wat de minister in september antwoordde in de commissie Leefmilieu: "(...) wij zijn momenteel volle bak het derogatiedossier aan het voorbereiden. We ronden dat zo snel mogelijk af. We hebben ook contacten met gelijkgezinde lidstaten waar we samen mee duwen. Dat zal een dezer ook klaar zijn." Ik mag dan wel naïef zijn, maar dat staat toch wel volledig in contrast, collega Vandaele, met wat hier vandaag wordt gesteld.

Inderdaad, collega Rombouts heeft gelijk: het gaat niet alleen over derogatie, het gaat ook over RENDURE. Ook hiertegenover stond de minister positief. Het is inderdaad een feit dat Vlaanderen klaar is voor dat RENDURE-dossier en dat de reglementering daarrond en de erkenning zo snel mogelijk rond moeten zijn. Maar na het antwoord van de minister gehoord te hebben, vrees ik daar een beetje voor. Dat is spijtig, collega Vandaele, voor het belang van de landbouwers.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de natuurherstelwet en het Vlaamse natuurherstelplan – 2952 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Ik heb een vraag over de natuurherstelwet. Deze maand komt de Europese Commissie met een voorstel voor een nieuwe Europese natuurherstelwet, als onderdeel van de Green Deal. Die wet zal bindende doelstellingen vastleggen voor kwalitatieve natuur in alle lidstaten. Volgens het voorstel dat nu op tafel ligt, zouden de lidstaten tegen 2030 aan 30 procent beschermde natuur moeten komen, waarvan een deel op zee.

Elke lidstaat zal hiervoor natuurherstelplannen moeten opstellen. En de Wereldwijde Coalitie voor Biodiversiteit vraagt om tegen 2030 minstens 15 procent van de volledige Europese land- en zeeoppervlakte en rivierlengte te herstellen en hun ecosystemen weer intact en functioneel te maken. Het is nog afwachten of deze doelstelling zal worden opgenomen in het voorstel van de Commissie.

Volgens het laatste Natuurrapport uit 2020 zijn in Vlaanderen slechts 3 van de 44 Europees beschermde habitats in een goede staat: grotten, slikken en duindoornstruweel. De voorbije halve eeuw ging 75 procent van de Vlaamse wetlands verloren. Natte gebieden met waardevolle natuur en belangrijke buffers tegen droogte en overstromingen zijn tenietgegaan. Het potentieel herstel is 147.000 ha of 85 procent van wat verloren ging.

Mijn vragen aan u, minister, zijn de volgende.

Zult u de doelstelling om tegen 2030 minstens 15 procent van land- en zeeoppervlakte en rivierlengte te herstellen, verdedigen bij uw Europese collega-ministers? Wat is het standpunt van de Vlaamse Regering hierover?

De Wereldwijde Coalitie voor Biodiversiteit spreekt van een potentieel voor herstel van 147.000 hectare aan moeras. Hoeveel hectare zult u deze legislatuur nog herstellen en welke structurele maatregelen zult u hieraan koppelen? Werkt u aan een Vlaams natuurherstelplan met concrete doelstellingen?

Vlaanderen heeft zijn Natura 2000-gebieden afgebakend als kleine eilandjes te midden van een inmiddels vaak natuurvijandige omgeving. Voor het goed functioneren van de Natura 2000-gebieden dienen er goed werkende natuurverbindingen te worden aangelegd. Voorziet u die in uw beleid? Hoe zult u die realiseren?

Hoe zult u omgaan met het herstel van natuur die vooral gebonden is aan een ander landgebruik dan natuur, zoals de agrarische natuur en de stedelijke natuur?

In de 30 procent beschermde natuur zijn andere activiteiten mogelijk. Welke activiteiten zijn volgens u compatibel met het geplande natuurherstel? Zullen er beperkingen worden opgelegd?

Naast de 30 procent voorziet de herstellwet 10 procent strikt beschermd gebied. Hoe wilt u die realiseren, welke criteria zullen daarvoor worden gehanteerd en welke andere activiteiten kunnen in die gebieden nog?

Vandaag bestaat een kwart van de Natura 2000-gebieden nog uit landbouwbedrijven. In het licht van de opdracht die voor ons ligt, waarschuwen experts, is de rode lijst nog maar een begin. Welke stappen zult u ondernemen om te voldoen aan de instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) en de Europese richtlijn?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u voor uw vraag. Er is nog geen concreet voorstel van de Europese Commissie bekend over de aangekondigde natuurherstellwet. Er circuleren wel een aantal versies. Ik zal zorgen dat Vlaanderen een standpunt heeft ten aanzien van het natuurherstelplan zodra het voorstel van de Europese Commissie bekend is en behandeld wordt in de Raad van de Europese Unie. Zoals u weet zal België met een gecoördineerd standpunt moeten komen, steunend op de bevoegdheidsverdeling binnen onze staatsstructuur. Het Belgische standpunt wordt vastgesteld volgens de geldende coördinatiemechanismen. Voordien zal Vlaanderen dus een standpunt moeten hebben, en ik zal ervoor zorgen dat dit ook tijdig gebeurt.

Verschillende trajecten worden gereflecteerd door middel van de natuurindicatoren die het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) opvolgt. Door middel van het

instrument natuurinrichting bijvoorbeeld is de totale gerealiseerde oppervlakte in 2021 gestegen tot 6209 hectare. Als alle lopende projecten uitgevoerd zullen zijn, kan deze oppervlakte in de komende jaren toenemen tot ongeveer 14.300 hectare. In uitvoering van het geactualiseerde Sigmaplan werd tot op heden al een oppervlakte van 1220 hectare ingericht. Er zijn inrichtingswerken lopende over een oppervlakte van 1427 hectare en de start wordt gepland van de inrichting van een bijkomende oppervlakte van 772 hectare tegen 2024. Er werden en worden dus stappen in de goede richting gezet, maar er is een gigantische inhaalbeweging te maken.

Ik wil erop wijzen dat niet enkel de Natura 2000-gebieden een beschermingsstatuut kennen in Vlaanderen. Ook de VEN-gebieden (Vlaams Ecologisch Netwerk), groene en geelgroene bestemmingen op de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (GRUP's), bossen en ook bepaalde vegetatietypes hebben elk een beschermd statuut.

Dat neemt natuurlijk niet weg dat die gebieden ingebed moeten worden in een functionerende ecologische structuur in het landschap. Hiertoe voorzien het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het Natuurdecreet natuurverbindingsgebieden, als onderdeel van het integraal verwervings- en ondersteunend netwerk (IVON). De bevoegdheid voor het beleid rond die gebieden ligt evenwel bij de provinciebesturen, zodat ik op dit punt niet rechtstreeks kan antwoorden op uw vraag.

Vanuit Vlaanderen zet ik wel in op de verbinding door ecologische ontsnippering via het Vlaams Actieplan Ecologische Ontsnippering (VAPEO). Dat is ook gestart, zoals u weet, met een eerste fase, namelijk de aanleg van ontsnipperingsmaatregelen om migratiebarrières door autowegen te overbruggen. In een volgende fase plan ik gelijkaardige maatregelen voor waterwegen en spoorwegen, in overleg met de beheerders. Een derde fase is dan de ontwikkeling van grotere ecologische verbindingen doorheen het landschap, die verbinding leggen tussen belangrijke natuurkernen. Ik zet ook in op de soortenbeschermingsprogramma's (SBP's), waarin verbinden vaak een cruciale rol speelt voor genetische diversiteit en overlevingskansen van de gevatte soorten.

Het natuurherstel zal volgen uit de gestelde natuurdoelen, niet andersom natuurlijk. Wat Natura 2000 betreft, liggen die doelen ook allemaal vast. Op ons voorstel heeft de Vlaamse Regering op 18 maart 2022 die natuurdoelen ook definitief vastgelegd voor het Vogelrichtlijngebied IJzervallei. Met deze goedkeuring voor de IJzervallei zijn voor alle Natura 2000-gebieden specifieke natuurdoelen ook vastgesteld. Het implementatiewerk, dat nu volop draait, focust enerzijds op een passend en goed beheer van de bestaande natuur, ten tweede op het creëren van nieuwe natuur, zodat we de oppervlaktedoelen van de instandhoudingsdoelstellingen kunnen halen, en tot slot op de nodige maatregelen nemen zodat alle condities gunstig staan en zodat de natuur zich door passend beheer ook in stand kan houden. Dit laatste is ook mijn definitie van natuurherstel en dat laat zich niet eenvoudig uitdrukken in vooraf vastgestelde percentages. We moeten doen wat nodig is en dat gaan we, zoals voorzien, ook uitwerken in het Vlaamse Natura 2000-programma.

Vanuit de Vlaams Landmaatschappij (VLM) lopen er ook verschillende initiatieven om de ecologische kwaliteit in het agrarisch gebied te verhogen. Hiervoor wordt ook samengewerkt met verschillende partners op het terrein, die ook een vergoeding krijgen. Ook het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) zet hier voor bepaalde soortenbeschermingsprogramma's, zoals dat van de akkervogels, op in.

In uitvoering van de Europese Biodiversiteitsstrategie 2030 heeft de Europese Commissie door middel van 'een guidance document' richting gegeven hoe de begrippen 'beschermde natuur' en 'strikt beschermde natuur' geïnterpreteerd moeten worden in context van het engagement dat de Europese Commissie vraagt van de lidstaten van de EU. We zullen binnen de Interministeriële Conferentie (IMC) Leefmilieu binnenkort ook voorstellen dat België wel degelijk die uitdaging aanneemt

en dat daar samenwerking wordt opgezet, zodat elke betrokken entiteit binnen de eigen bevoegdheden het best passende engagement zal voorbereiden als bijdrage vanuit België aan de door de Europese Commissie gestelde uitdaging.

Wat uw zesde vraag betreft: nogmaals, er is nog geen Europese natuurherstelwet. De reële stand van zaken kennen we dus nog niet. Het werk gebeurt nu volop binnen de diensten van de Europese Commissie. Ook hier zijn mijn diensten aan de slag om de 'guidance' van de Europese Commissie door te vertalen naar de Vlaamse situatie. Ook voor de strikt beschermde gebieden zullen we ons richten op de instrumenten, waar bijvoorbeeld de natuureservaten ook een belangrijke rol in zullen spelen.

Wat uw zevende vraag betreft: sommige Europees te beschermen soorten zijn, zoals eerder gezegd, afhankelijk van landbouwecosystemen. Wat wel absoluut vereist is, is dat de milieudruk die vanuit landbouwactiviteiten ontstaat, in overeenstemming moet worden gebracht met de goede omgevingscondities en basisnatuurkwaliteit die vereist zijn om de Europees te beschermen habitats en leefgebieden van soorten, in duurzame toestand te krijgen, zodat hun voortbestaan in Vlaanderen gegarandeerd is. Binnen het beleid van de Vlaamse Regering wordt via de Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS) aan de geschikte milieuvoorwaarden gewerkt om de Europese doelen en de gunstige staat van instandhouding te realiseren. Zoals u weet, zijn er, als ik me niet vergis, op dit moment maar twee habitats in orde. Het traject is dus nog gigantisch.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Het is net omdat het traject nog gigantisch is, dat ik deze vraag stel. Ik heb natuurlijk wel heel wat initiatieven gehoord die in de goede richting gaan, maar daarmee weten we nog niet in welke mate Vlaanderen de doelstellingen die vooropgesteld worden – of mogelijk vooropgesteld zullen worden – in de Europese natuurherstelwet, mee zal verdedigen en in welke fase Vlaanderen op dat vlak al zit.

Nu goed, u hebt ook een Blue Deal en een Bosplan gelanceerd. Mijn vraag is, minister: in welke mate zullen die twee plannen – die tijdelijk zijn, die lopen tot 2024, en waarvan de acties ook eindig zijn – ingeschreven worden in het Vlaams natuurherstelplan? En hoe zullen die plannen daartoe worden aangepast, zodanig dat ze een bijdrage kunnen leveren in de opdracht die de Europese Commissie aan haar lidstaten geeft?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Schauvliege, zoals eerder gezegd, zijn de plannen op dit moment nog niet afgerond. Er circuleren wel een aantal 'gelekte versies', als ik het zo mag zeggen. Ik denk dat we even moeten wachten tot er duidelijkheid komt vanuit Europa. Ik denk dat ook het engagement dat ik wil nemen, vrij duidelijk is in mijn tussenkomst. We zullen dat sowieso meenemen, ook in het Vlaamse natuurherstelprogramma. Ik denk dat niemand daaraan twijfelt.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, u weet dat u in ons een partner vindt om een ambitieus natuurbeleid in Vlaanderen op poten te zetten. Het is heel belangrijk dat de Europese Commissie een aantal doelstellingen heel duidelijk naar voren schuift, en dat wij daar rigoureus aan meewerken. Doen we dat niet, dan kennen we het verhaal. We weten waar we dan eindigen, waar we nu allemaal de komende – en afgelopen – weken en maanden heel veel energie en tijd aan verspillen, wat heel veel negatieve energie met zich meebrengt. Ik denk dus dat het heel belangrijk is dat we daarin echt stappen vooruit proberen te zetten, voor de gezondheid van de mensen en het herstel van onze natuur.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Carmen Ryheul aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de recente uitspraken van de minister en de intendant over het Ventilushoofddoel – 2962 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de verdeling van de Vlaamse Regering – 3036 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Minister, goeiemiddag. Ik heb enkele vragen over Ventilushoofddoel, een van uw moeilijkste dossiers. Het is ook niet de eerste keer dat ik het woord neem over dit enorm belangrijke West-Vlaamse dossier. Met het Ventilushoofddoel wil hoogspanningsnetbeheerder Elia een nieuwe hoogspanningsverbinding aanleggen in West-Vlaanderen, die de groene stroom van de windmolenparken in de Noordzee aan land moet brengen. Dat leidt tot ongerustheid in onze provincie. Omwonenden maken zich zorgen over hun gezondheid, over de negatieve impact op de landbouw- en de hightechsector, alsook over de landschapsvervalsing die de Ventilushoofddoel met zich zal meebrengen. Diverse actiecomités en lokale besturen, en ook onze partij, pleiten er daarom voor om die verbinding ondergronds op gelijkstroom aan te leggen. Elia ziet dat echter niet zitten. Eerst was dat omdat dat technisch niet haalbaar zou zijn, dan omdat het te duur zou zijn.

Minister, u had gelijk toen u in De Zevende Dag zei dat het op een goochelshow lijkt. U stelde toen ook dringend antwoorden te willen van Elia. U wou onder meer weten waarom dit in Duitsland wél ondergronds zou kunnen en in Vlaanderen niet. Ik vind dat erg merkwaardig, want u bent zoezegd al maanden in overleg met zowel Elia als andere stakeholders, en nu wilt u plots antwoorden op de vragen die men in West-Vlaanderen al sinds de start stelt. Bovendien geeft u hiermee ook grif toe dat u steeds enkel en alleen op Elia hebt vertrouwd bij het begroten van de kostprijs. U ging eerst mee in het verhaal van de hoogspanningsnetbeheerder dat de kostprijs van een ondergrondse lijn niet te berekenen valt, en nu gaat u mee in het kostenplaatje van 6 miljard euro dat Elia naar voren schuift.

Ondertussen gaf u op woensdag 18 mei na diverse vragen vanuit dit parlement eindelijk de opdracht om het eindrapport van de intendant die werd aangesteld om dit dossier uit het slop te halen, te publiceren. Minister, iedereen kijkt in uw richting. De intendant roept de Vlaamse Regering op om snel een beslissing te nemen, om die onzekerheid op het terrein weg te nemen. Voka roept op om snel een beslissing te nemen. Elia en ook uw federale collega's dringen hierop aan. Ook de Belgische offshore-industrie en windmolenontwikkelaars vragen snel duidelijkheid. Het zijn echter vooral de lokale besturen, de burgers en de burgergroepen, en ook de ondernemers in West-Vlaanderen, die vol ongeduld uitkijken naar uw beslissing.

Minister, ik heb u een maand geleden de vraag gesteld wanneer u zou beslissen. Toen antwoordde u dat u nog enkele weken nodig had om met voorstellen naar de regering te gaan. Ondertussen is het vier weken later. Dat brengt mij tot mijn eerste vraag: wanneer zult u een beslissing nemen en dit bespreken in de schoot van de regering? Ik las vanmorgen dat het niet voor deze week is. Wat houdt u nog tegen? Bent u bang van de publieke opinie, of vreest u dat er geen consensus zal zijn binnen de Vivaldiregering, aangezien minister Somers verklaarde dat er voor hem maar één keuze mogelijk is, namelijk bovengronds, en uw andere coalitiepartner, cd&v, zowel nationaal als lokaal duidelijk de ondergrondse optie verkiest? Of wacht u nog steeds op Elia en de federale ministers Van Quickenborne en Van der Straeten?

Wat heeft u ertoe bewogen om het rapport van de intendant op woensdag 18 mei plots online te zwieren, terwijl u voordien altijd had beweerd het rapport pas te zullen vrijgeven nadat het dossier binnen de Vlaamse Regering zou zijn besproken en er over dit punt een akkoord binnen de regering zou zijn? Wat heeft u van mening doen veranderen, en waarom plots op dat moment? Is er ondertussen dan toch al een akkoord binnen de Vlaamse Regering?

Waarom hebt u de bedenkingen die u nu maakt en de vragen die u nu stelt over waarom het in Duitsland wél ondergronds kan, pas nu kenbaar gemaakt, en niet eerder? Dit dossier loopt ondertussen immers al bijna drie jaar, en er zijn genoeg overlegmomenten met Elia geweest. Bovendien zou Elia bij de presentatie aan het kabinet zelf al een verklaring hebben gegeven waarom het in Duitsland zagezegd wel ondergronds kan en hier niet. Waarom hebt u toen niet geluisterd naar ons en naar de actiegroepen, die dat al veel eerder aankaartten? Heeft Elia toen geen duidelijkheid verschaft over de vraag waarom Ventilus volgens hen niet ondergronds kan, zoals diverse hoogspanningslijnen in Duitsland?

Waarom hebt u, toen Elia stelde het kostenplaatje van een ondergrondse hoogspanningslijn niet te kunnen berekenen, zelf geen onderzoek bevolen?

Ook in Wallonië wordt het Ventilusdossier met argusogen gevolgd, aangezien men daar een vergelijkbaar project op stapel heeft staan waartegen net zoveel protest is, namelijk de Boucle du Hainaut tussen Avelgem en Courcelles. U gaf onlangs te kennen dat er een overleg zou plaatsvinden tussen de bevoegde Waalse en Vlaamse kabinetten. U wou te weten komen hoe de Waalse collega's aankijken tegen de te maken keuzes. Hoe is dat overleg verlopen? Heeft dat overleg u meer inzicht gegeven in de beslissing die u moet nemen? Wie wacht nu op wie?

Pas na uw optreden in De zevende dag en nadat de intendant zijn voorkeur op de radio had laten uitschijnen, liet u weten dat u in een gepland gesprek met Elia meer informatie zou vragen over hun kostprijsberekening van meer dan 6 miljard euro voor die ondergrondse lijn. Hoe is dat overleg verlopen? Hoe heeft Elia gereageerd op uw uitspraken? Bent u tevreden met de uitleg van Elia?

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Na de verschillende onderzoeken van Elia omtrent de Ventilusverbinding werd een intendant aangesteld om de verschillende bemerkingen van de vele verzoekschriften te behandelen en te bestuderen. Het is goed dat het rapport bekend is. Ondertussen heeft ook de Ventilusintendant zelf zijn standpunt, onder andere op de radio, verkondigd. Dat was helder. Bovengrondse lijnen zijn op dit ogenblik de enige technische oplossing om een robuust en toekomstgericht elektriciteitsnet uit te bouwen dat de energietransitie kan realiseren. Verder roept hij vooral op om snel een keuze te maken, om de onzekerheid weg te halen. Er zijn vandaag heel veel tracés, en tienduizenden West-Vlamingen zijn nu al veel te lang ongerust, aldus de intendant.

Opvallend genoeg volgden daarop heel veel verschillende meningen binnen de meerderheid. Fractieleider Wilfried Vandaele van de N-VA sprak zich uit voor de ondergrondse Ventilusverbinding. Niet veel later kiest viceminister-president Bart Somers voor de bovengrondse verbinding. Kandidaat-cd&v-voorzitter Samy Mehdi sluit zich aan bij de cd&v-burgemeesters en kiest voor de ondergrondse verbinding. De Vlaamse Regering stond al onder hoogspanning door het stikstofakkoord, en daar komen nu de tegengestelde visies op de Ventilusverbinding bovenop. Maar ondertussen zitten we wel met de belangrijke vraag van de Ventilusintendant om snelheid te maken in de beslissing en de onzekerheid weg te nemen.

Minister, hebt u zelf al een keuze gemaakt voor een bovengrondse of ondergrondse Ventilusverbinding? Wanneer denkt u dit dossier naar de Vlaamse Regering te

brengen? Zult u spoed maken? Vreest u dat de verdeeldheid binnen de Vlaamse Regering een beslissing over de Ventilusbinding sterk zal vertragen? Wat waren uw bevindingen na het gesprek dat u had met minister Borsus van MR naar aanleiding van Boucle du Hainaut, aangezien beide intens met elkaar verbonden zijn?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u, collega's, om vragen te stellen over het dossier. Dat is geen enkel probleem. Ik wil eerst meegeven dat ik niet bang ben voor de publieke opinie. Dat heb ik al meermaals in verschillende dossiers, ondanks veel tegenstand, aangetoond. Ik weet niet waar mevrouw Ryheul het vandaan heeft. Een politicus die bang is van zijn eigen schaduw of van de publieke opinie moet geen verantwoordelijkheid opnemen.

Het rapport is sinds 18 mei 2022 voor iedereen beschikbaar. We hebben het uiteraard eerst aan de coalitiepartners overgemaakt, maar ik vond het gepast om het aan de burgerplatformen te bezorgen, en om het ook online aan te bieden. Ik vind dat eenieder dat moet zien. Transparantie is in heel veel dossiers de beste keuze, zeker ook in dit dossier. Ik wil zelfs een stapje verder gaan. Aangezien het dossier heel veel harten en hoofden beroert, is het goed dat de intendant hier zijn rapport komt voorstellen en er duiding bij geeft. Als er mensen zijn die vinden dat ik dat niet op de website ter beschikking had moeten stellen, dan wil ik graag horen waarom niet. De intendant heeft heel veel werk verricht en verschillende opties toegelicht. En hij kan dat ook hier in het parlement doen, waar ook jullie druk doende zijn met dossiers.

Het klopt dat ik in verband met het project nog altijd verschillende stakeholders zie, waaronder ook Elia. Het gaat dan onder andere over het kostenplaatje, gesteld dat het ondergronds zou gaan. We hebben ook pas na de paasvakantie voor de eerste keer een bedrag gehoord en dat zijn we nu verder aan het bekijken. Er duiken uiteraard ook altijd nieuwe vragen op. Dat is niet zo merkwaardig in een complex dossier als dit.

Er is met het Waalse Gewest overleg geweest om de ervaringen die zij hebben omtrent Boucle du Hainaut uit te wisselen. Die zijn eigenlijk exact dezelfde als de onze.

Los van de kostprijs zoek ik nog naar een oplossing. Stel dat je beslist om het ondergronds te doen zoals dat in Duitsland deels gebeurt, dan is de vraag: hoe los je de back-up van Stevin op? Dat kun je ondergronds niet doen. Diegene die daar de oplossing voor heeft, mag mij dat vandaag zeggen. Ondergronds gaan kan om de energie vanop zee naar het land te trekken. Ik vind dat de kostprijs een ander aspect is. Maar dan is de vraag: hoe doe je dan de back-up van Stevin? Daar is op dit moment geen back-up. Als we dat risico pakken, dan bestaat er een risico op black-out. Dat risico wil ik als verantwoordelijke minister niet nemen. Dat aspect, hoe we dat gaan organiseren, moet heel goed bekeken worden.

Ik pleit in dit proces voor de ene noch voor de andere optie. Ik verzamel op dit moment vooral informatie om een goed overwogen voorstel te kunnen voorleggen aan de Vlaamse Regering. Beide opties hebben voor- en nadelen. Ik kan stilaan mijn overlegproces afronden en samen met de collega's in de Vlaamse Regering een beslissing nemen in dit dossier. Dit is geen dossier dat door één minister wordt beslist. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de voltallige Vlaamse Regering. Het is geen vergunning, het gaat ook over het ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP), dus ik heb niet de bevoegdheid om daar alleen over te beslissen.

De overlegprocessen worden afgerond. Ook al is het een moeilijk dossier, dat betekent niet dat we onze verantwoordelijkheid niet moeten nemen. Ook daar zullen we een beslissing in moeten nemen.

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Minister, dank u wel. Ik kijk inderdaad uit naar de toelichting van de intendant in het parlement. Ik hoor u zeggen dat er nog steeds nieuwe vragen opduiken, maar die zullen de kop blijven opsteken. U verzamelt nog informatie. U werkt nog opties af, en weegt de ene optie af tegen de andere. We kijken dus uit naar die afronding, want uiteindelijk zal er toch een beslissing moeten vallen.

Wat u aanklaagt over die back-up, dat wisten we toch allemaal al. Waarom vraagt u dan stoer in De Zevende Dag waarom het in Duitsland wel kan? Het gaat in dezen dus niet enkel over hoe u volledig passief bent gebleven in dit dossier en volledig hebt vertrouwd op Elia, om op het laatste moment toch maar wat populistische leuzen in de pers te uiten. We vragen al een hele tijd de presentatie te mogen inkijken die Elia onder meer aan uw kabinet heeft gegeven. Die vraag hebt u tot op vandaag gewoon genegeerd. Ondertussen heb ik die powerpointpresentatie van amper twee slides van een federale collega gekregen, maar van uw kabinet kreeg ik gewoonweg nooit een antwoord, ook niet op mijn mail. Dat is niet de enige vraag die u hebt genegeerd. Maandenlang hebt u geweigerd om het eindrapport publiek te maken, terwijl de pers het ondertussen in handen had, het vrij circuleerde onder de coalitiepartners en de intendant er haast letterlijk passages uit voorlas op de radio. Minister, dat is toch een beschamende manier van werken.

Wat ik ook niet begrijp, is het volgende: waarom komt Elia nu plots, pas na negen maanden overleggen met de intendant, af met een kostprijs voor een ondergronds alternatief? Wat vindt u daar eigenlijk van? Vindt u dat correct? De goochelshow is ondertussen voorbij. Dit is een toonvoorbeeld van onbehoorlijk bestuur van een minister van Omgeving, die de cijfers al veel vroeger had moeten opvragen als ze dit dossier op een ernstige manier had willen beoordelen. Dat u nu wel op de hoogte bent, bewijst ook dat de eerder door Elia vooropgestelde kosten van bovengronds versus ondergronds niet correct met elkaar te vergelijken zijn. Kunnen we ook gewoon Elia niet ter verantwoording roepen om hier in het Vlaams Parlement, samen met de intendant dan, meer duidelijkheid te geven?

Minister, ik heb nog een laatste vraag voor u: bent u op de hoogte van het voorstel van onafhankelijk onderzoeker Filip Vanaeken, dat realistischer is, waarin een oplossing voor zowel Ventilus als Boucle du Hainaut wordt voorgesteld en dat nog steeds goedkoper is dan het ondergrondse voorstel van Elia voor enkel Ventilus? Wat vindt u van zijn voorstel?

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Minister, dank u wel voor uw toelichting. U sprak over gesprekken afronden. Ik ben blij dat u niet sprak over nog bijkomende studies uitvoeren, aangezien ook de intendant zelf al aangaf dat alles ondertussen al is bestudeerd. Ik vind het dus goed dat die gesprekken worden afgerond. Eerder had u al eens laten vallen dat dat voor de zomer zou zijn. Mijn vraag is dan heel concreet: kunt u dat engagement nog steeds nakomen?

In verband met het gesprek met uw Waalse collega, gaf u aan dat er daar eenzelfde problematiek is. Zijn er ook afspraken gemaakt om ter zake eenzelfde timing te respecteren, alleszins om te vermijden dat men in beide landsdelen aan het wachten is tot er in het andere landsdeel een beslissing is genomen? Kunt u daar wat toelichting bij geven?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Ik denk dat we ondertussen allemaal het rapport van de intendant hebben kunnen lezen. We hebben de man ook kunnen horen op de radio. En ik denk dat wie enige dubbelzinnigheid in zijn boodschap gehoord heeft, toch niet geweldig opgelet heeft. Dat rapport is 100 procent helder, zo klaar als

pompwater. Met de doelstellingen die men heeft en die we moeten hebben, is eigenlijk alleen een bovengrondse optie realistisch, en zijn alle andere opties indianenverhalen. Het enige wat nog nodig is, is een Vlaamse Regering die op een verstandige manier, verantwoord, die beslissing kan vormgeven.

Ik denk dat het toch belangrijk is – en ik denk dat de intendant daar ook zelf op gewezen heeft – dat de tijd dringt om die beslissing te nemen. Want hoe langer u die uitstelt of voor u uitduwt in de Vlaamse Regering, hoe langer er een massa mensen onterecht en onnodig ongerust blijven, en hoe langer die grote zoekzone ook groot blijft. Iedereen heeft dus eigenlijk belang bij een snelle beslissing, minister. Het lijkt er alleen heel sterk op dat in de Vlaamse Regering niemand zin heeft om daar alleen de verantwoordelijkheid voor te nemen, en dat iedereen zit te wachten en te kijken naar elkaar, in de hoop dat ze samen kunnen worden overtuigd om uit het vliegtuig te springen.

Dat is dan het tegengestelde van in het stikstofdossier. Daar neemt men eerst een beslissing en gaat men ze dan afvallen. Hier is men het niet eens en durft men gewoon geen beslissing te nemen. Minister, hoe lang gaat het nog duren vooraleer er duidelijkheid is, zowel voor de investeerders als voor de burgers, waarvan het grote merendeel dat vandaag ongerust is, in de praktijk niet getroffen zal worden? Hoe sneller u de keuze maakt, de beslissing neemt, hoe beter het voor iedereen is. Meer nuttige informatie zal er echt niet meer op tafel komen, denk ik.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega Tobback, ik heb het rapport ook uitvoerig bekeken. U hebt wel een punt dat het rapport van de intendant behoorlijk helder is. Maar waar u blijkbaar zelf niet goed opgelet hebt, is dat iedereen in de regering naar elkaar aan het loeren is en aan het 'surplacen' is, zoals men het in fietstermen zegt. Wat ons betreft, is het rapport heel helder, zoals u terecht zegt. En hoewel een ondergrondse leiding natuurlijk aantrekkelijk lijkt, is het in dezen geen realistische optie. De vertraging, de bevoorradingszekerheid en dergelijke meer zijn elementen die maken dat er eigenlijk weinig discussie kan zijn, lijkt mij.

Waar we wel aandacht aan moeten besteden, en ook empathie moeten tonen, is dat het niet evident is dat een aantal burgers inderdaad een leiding boven hun hoofd zullen krijgen, en dus ook in staat gesteld moeten worden om naar behoren vergoed te worden. Ik heb begrepen dat Elia een uitkoopregeling heeft in dergelijke gevallen. Dus, minister, denk ik dat we dit dossier verder moeten benaastigen, hier beslissingen in nemen, en zoeken dat we manieren kunnen vinden om de geleden schade voor een aantal burgers correct te vergoeden.

Daarbij breng ik ook in herinnering dat een heel aantal mensen in West-Vlaanderen verlost zullen worden van hoogspanningsleidingen, die afgebroken worden. In die zin denk ik, opnieuw, minister, dat het tijd is om te beslissen. We zijn blij dat we het rapport allemaal gelezen hebben. Ik denk niet dat de intendant hier in de commissie nog veel meer kan komen vertellen dan wat er in zijn rapport al staat. Dat is bijzonder helder.

Ik ben ook blij dat de minister heeft aangegeven wat het verschil met Duitsland is, namelijk dat daar al een lussenetwerk ligt en dus delen van die lussen daar wel ondergronds gelegd kunnen worden omdat ze niet dezelfde capaciteit moeten torsen als die bij ons. Bovendien staat ook heel duidelijk in het rapport dat de bevoorradingszekerheid bij een ondergrondse leiding zeer moeilijk tot niet gegarandeerd kan worden, en dat er nog bijkomende energiecentrales gebouwd zouden moeten worden alleen al maar om het evenwicht op het net te garanderen.

Dus, minister, ben ik eigenlijk vooral bezorgd maar ook benieuwd naar uw antwoord over de manier waarop we een flankerend beleid kunnen opzetten zodat

enkele burgers, de burgers die de last zullen moeten torsen, ook adequaat vergoed zullen worden en daarmee het algemeen belang van ons energiesysteem in Vlaanderen dienen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Collega Ryheul komt nogal agressief uit de hoek als zij beweert dat de minister hier nog niets gedaan heeft, alles over zich heen laat gaan enzovoort. Ik kan u verzekeren, collega Ryheul, dat er al heel wat werk is gebeurd rond dat dossier en dat er al heel veel overlegd, gesproken en geïnformeerd is. Het is een heel gevoelig dossier, dat weten we, zeker in West-Vlaanderen. Elia wil misschien ook wat te veel ineens. Zij willen verschillende vliegen in één klap slaan. Inderdaad, in dat scenario, zegt de intendant, is die bovengrondse leiding de betere oplossing. Maar het is misschien wel de vraag of het noodzakelijk is om al die vliegen in één klap te willen slaan en of het ontdebellen van die doelstellingen niet verstandiger zou kunnen zijn. Dan is een ondergrondse verbinding misschien wel realistisch.

Heel pragmatisch: het verzet in West-Vlaanderen is duidelijk. Dat maakt het voor mij zonneklaar dat daar procedures zullen volgen. Van de hoop dat dit snel moet kunnen gaan en snel gerealiseerd moet worden, vrees ik dat het ijdele hoop is. De mensen die zich daar nu tegen verzetten, zijn ook geen idioten. Ik vrees dus vooral heel veel procedures tegen die bovengrondse leiding, waardoor de doelstelling verder weg zal zijn dan ooit. Dan lijkt het mij toch niet onverstandig om die oplossingen te kiezen die de minste weerstand bij de mensen opwekken.

Collega Ryheul, ik heb het gevoel dat u iedereen tevreden wilt stellen. U zegt dat we rekening moeten houden met de bevolking, de landbouwers, visuele hinder en weet ik wat, maar we moeten ook vooral zorgen dat Voka snel gerustgesteld is. Ook daar, een beetje zoals ik daarnet aan collega Sintobin zei ter gelegenheid van zijn vraag, vrees ik dat je niet alles tegelijk kunt willen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Het is goed dat de standpunten van verschillende partijen in dit dossier duidelijk zijn.

Het overleg met Wallonië had tot doel om te kijken wat de ervaringen over het project daar waren. We zien dat in Wallonië exact dezelfde bezorgdheden spelen als in Vlaanderen. Ook daar heb je actieve actiescomités. Het overleg met de Waalse collega's is ook goed verlopen. We hebben de indruk dat men ook wat naar ons kijkt, want eerst zal Ventilus worden gerealiseerd en dan gaat men richting de Boucle.

Met Elia hebben wij ook een gesprek gehad. We hebben het bijvoorbeeld gehad over hoe men kwam tot het cijfer van 6,4 miljard euro. Men gaf aan dat dat niet alleen voor Ventilus is, maar ook voor de Boucle. De 6,4 miljard euro gaat over het totale project als je het ondergronds zou moeten doen.

We zijn ook bezig met een dossier rond de pijpleidingen, dat is ondergronds. Ook bij ondergrondse leidingen zullen onteigeningen altijd een rol spelen, en dat is ook een grote maatschappelijke ingreep. Het is niet omdat men voor die piste zou kiezen, dat er dan wat minder weerstand zal zijn. Dan laat ik mijn ervaring spreken in het dossier van de pijpleidingen.

Ik denk dat niemand in mijn schoenen wil staan, maar ik zal in dezen mijn verantwoordelijkheid nemen. Ik denk dat ik tot op heden geen enkel dossier van mij heb afgeduwd. Ik zal dat in dezen ook echt niet doen.

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Collega Vandaele, ik ga niet ontkennen dat de minister al jaren en maanden met dit dossier bezig is. Maar ze komt nu wel plots uit de lucht gevallen over een aantal zaken, zoals over het feit dat het in Duitsland wel ondergronds kan, terwijl actiegroepen en onze partij dat al maandenlang aanklaarten. Dat de minister hiervan niet op de hoogte was, kan ik moeilijk geloven. Zoveel onbekwaamheid schrijf ik haar zeker niet toe.

Iedereen weet waar we staan. Dat is net wat er hier in West-Vlaanderen leeft. Dit dossier ligt me zeer nauw aan het hart. Het bezorgt ook heel wat West-Vlaamse gezinnen slapeloze nachten. Ik vind de manier waarop u, minister, met dit dossier omgaat, niet correct. Het is enorm onrespectvol naar de betrokkenen toe.

U hebt Elia steeds blindelings gevolgd en zelf geen initiatief genomen om bijvoorbeeld de kostprijs van dat ondergrondse traject te ramen. Elia beweerde trouwens eind december 2021 nog, in aanwezigheid van de intendant en de burgergroepen, dat ze niet moesten meewerken aan het onderzoek naar alternatieven omdat ze die opdracht niet uitdrukkelijk hadden gekregen van de Vlaamse Regering. U geeft ons, de West-Vlaamse bevolking en dit parlement, geen inzage in die informatie die u van Elia krijgt. U hebt ook maandenlang geweigerd om dat rapport, dat bedoeld was om te verzoenen, publiek te maken. En dat terwijl belangrijke informatie eruit al in de pers is beland. De omwonenden hadden volgens mij ook het recht om het in te zien voordat u op basis van of ondanks het rapport een beslissing neemt.

Minister, de succesvolle protestacties van de burgergroepen en van de ondernemers tijdens het voorbije weekend zullen u ongetwijfeld niet ontgaan zijn. Naast die reeds tweehonderd bestaande spandoeken werden er nog maar liefst vierhonderd nieuwe borden neergepoot over zo'n twintig betrokken gemeenten, van Avelgem tot Zeebrugge. Dat bewijst nog maar eens hoe goed de West-Vlamingen samenspannen en zich verenigen.

Geloof me, het verzet zal de komende weken alleen maar groter en groter worden. Iedereen is vragende partij om die verbinding heel snel te realiseren. Ook uw voorzitter was gisteren op Radio 1 glashelder, en ik citeer hem: "Als je geen rekening houdt met het sentiment van de burgers, dan sleept dit nog jaren aan." Ik hoop dan ook dat u geen tijd meer verliest en de Vlaamse Regering een juridische veldslag bespaart en dat u dus heel binnenkort de juiste, gezonde beslissing neemt en kiest voor de ondergrondse Ventilusbinding.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Ik ben over het algemeen fan van hoorzittingen, maar niet als verdragingsmanoeuvre. Ik denk dat dit hier het geval is. Eerst houdt u het rapport maanden bij u, en dan zegt u dat u tegen het einde van de week een hoorzitting wilt organiseren. Dat lijkt me wat te gemakkelijk.

Het rapport is ook duidelijk. Het gemeenschappelijk belang van Ventilusbinding is groot. Offshorewindenergie aan land brengen voor een robuust en betrouwbaar elektriciteitsnet voor West-Vlaanderen, en eigenlijk bij uitbreiding voor België en heel Europa, dat staat allemaal duidelijk in dat rapport opgesomd. Het neemt niet weg dat het conflicteert met een aantal persoonlijke belangen. Vandaag is er conflict met heel veel mensen, omdat het onduidelijk is waar uiteindelijk die hoogspanningsverbinding zou komen. Veel mensen zijn ongerust. Daarom is het zeer belangrijk om snel te beslissen. Ik hoop dat we voor de zomer duidelijkheid hebben.

Het is ook belangrijk dat de mensen zo goed mogelijk gecompenseerd worden op de plekken waar het uiteindelijke tracé, in een latere fase, zal komen. Ik hoop dat we daarvoor vanuit Vlaanderen de nodige inspanningen kunnen doen.

Aan al wie gelooft dat deze piste gemakkelijker zal zijn en minder procedures zal vragen dan de andere: dat geloof ik helemaal niet. Er staat ook in het rapport dat de andere pistes pas verschillende jaren later zouden kunnen opstarten en landen. Maar bovendien zijn er vandaag ook lijnen die verdwijnen in het voorgestelde bovengrondse tracé. Ik kan me dus perfect voorstellen dat, als we naar het ondergrondse tracé gaan, naar boven komt dat anderen zeggen dat de bovengrondse verbinding voordelen had omdat er lijnen verdwijnen.

Ik hoop op een snelle beslissing en een goede compensatie voor wie uiteindelijk zijn persoonlijk belang hierdoor doorkruist ziet.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het monitoren van zieke reeën – 3000 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, de laatste maanden bereiken ons, helaas, geregeld meldingen van zieke, uitgeputte reeën die gevonden worden. Die meldingen komen van natuurliefhebbers, vanuit de jagerij en zeker ook vanuit de opvangcentra voor wilde dieren die we hebben. Nu is het op zich natuurlijk niet zo vreemd dat dieren ook ziek worden en ik denk dat we moeten oppassen om te vroeg alarm te slaan. Maar hier lijkt toch wel iets aan de hand waar we niet precies de vinger op kunnen leggen. Men vindt namelijk, voorlopig tenminste, niet wat de reden van die ziekte is, en dat stemt natuurlijk wel tot wat ongerustheid. Het is ook een taak van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) om ziekte te monitoren bij wilde dieren.

Vandaar, minister, dat ik toch even bij u pols hoe u enerzijds op basis van de beschikbare informatie de situatie inschat. Heeft het Agentschap voor Natuur en Bos u hierover voldoende en tijdig geïnformeerd?

Ik denk ook dat het relevant is om te weten op welke manier precies het ANB hiervoor is tussengekomen of hierbij betrokken is en of de afspraken die door het ANB worden gevolgd wat betreft het opvolgen, het monitoren van reeën, het zogenaamde protocol dat daarover werd opgemaakt, voldoende handvatten bieden om de evolutie van de ziekte bij de reeën op te volgen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Er wordt de laatste maanden inderdaad een toename vastgesteld van zieke en dode reeën die een vergelijkbaar ziektebeeld vertonen. Het Agentschap voor Natuur en Bos volgt dit ook op en onderzoekt het ook. De oorzaak is nog niet duidelijk. Pas zodra dit wel het geval is, zal ik in samenspraak met het ANB bekijken welk vervolg er gegeven kan worden.

Het ANB voert een ziektebewaking uit bij wilde fauna in Vlaanderen. Meer informatie is ook terug te vinden op de website. Via deze bewaking worden dood aangetroffen reeën ingezameld voor autopsie. Die autopsie wordt uitgevoerd door Dierengezondheidszorg Vlaanderen in opdracht van het ANB. Daarnaast werkt het ANB ook samen met een onderzoeksgroep van de Universiteit Gent. Het ANB coördineert ook de autopsie door Dierengezondheidszorg Vlaanderen en het onderzoek dat door de Universiteit Gent wordt gedaan. Het huidige protocol biedt

voldoende handvatten. De monitoring is in dit geval niet het probleem, maar wel de oorzaak van de aandoening die nog niet bekend is.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord

Piet De Bruyn (N-VA): Dank u wel, minister, voor het heldere antwoord. Ik onthoud vooral dat uw diensten goed en nauw contact onderhouden om te kijken of we te weten kunnen komen – dat is nog maar de vraag – wat de oorzaak is van het sterven of het ziek worden van deze reeën. Er zijn in het verleden ook al andere virussen en bacteriën gaan circuleren zonder dat we precies hebben kunnen achterhalen vanwaar ze kwamen, en dan is het ook bijzonder moeilijk om adequate antwoorden te vinden.

Ik heb eigenlijk maar één klein bijkomend vraagje, minister. Ik veronderstel dat het eigenlijk in uw antwoord vervat zit dat in de samenwerking met de Universiteit Gent en het ANB ook een internationale component zit, want ik meen begrepen te hebben dat men, ook in Nederland met name, met hetzelfde ziektebeeld zit. Het lijkt me evident dat we hierover op Europees niveau maximaal informatie uitwisselen. Het is maar een klein detailvraagje, dat ik graag bijkomend had gesteld.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: We werken inderdaad ook internationaal samen, ook met de Universiteit Gent en het ANB, onder andere met Nederland, bijvoorbeeld.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Dit was voldoende duidelijk, voorzitter.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over wijzigende adviezen van het Agentschap voor Natuur en Bos in de veehouderij – 3027 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Voorzitter, minister, bij het inkijken van de documenten over de lijsten met piekbelasters en hun vergunningverlening, vielen mij een aantal zaken op. In 3 dossiers op de lijst van 41 bedrijven werd een vergunning van onbepaalde duur verleend. Deze bedrijven waren al in de allereerste versie van een rode lijst een rood bedrijf en krijgen nu een vergunning om verder te werken. Deze vergunningen zijn van onbepaalde duur.

Bij het doornemen van de vergunningen en de advisering van een aantal verleende vergunningen viel me op dat er opvallend vaak eerst een ongunstig preadvies werd verleend en dat enkele jaren later dezelfde vraag positief geadviseerd werd. Tijdens de vergadering van de commissie Landbouw van vorige week legde het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) uit dat dat was omdat het advieskader was gewijzigd. Na 1 juli 2017 zou er een tweede omzendbrief zijn opgesteld waarin het significantiekader versoepeld werd, zo werd gesteld.

Opvallend in een aantal dossiers is echter wel dat er voorafgaandelijk aan het advies een overleg of correspondentie was met een belangenorganisatie, in casu Boerenbond, en dat de besluiten van dat overleg of die correspondentie overgenomen werden in het advies, waardoor het advies wijzigde van ongunstig naar gunstig. In sommige gevallen stelde ik ook vast dat een advies op minder dan zes maanden

tijd van negatief naar positief veranderde, zonder dat er, volgens mijn interpretatie, fundamentele wijzigingen aan het dossier werden voorgesteld. Dat is een vreemde manier van werken en creëert de indruk dat er geen eenduidige manier van advies verlenen is.

In een eerste lijst van 2014 werden 135 bedrijven als rood geklasseerd. Bij een correctieronde met veel maatwerk, die ons werd toegelicht in de commissie Landbouw, werd die lijst gereduceerd van 135 naar 54. Uiteindelijk zijn we gestrand op een lijst van 41 bedrijven.

Minister, kunt u verklaren waarom bedrijven die van in het begin van de classificatie van rode bedrijven als rood geklasseerd staan, nog in aanmerking komen om vergunningen van onbepaalde duur te krijgen?

Kunt u een financiële inschatting maken van de impact van deze beslissing bij de geplande sanering van deze bedrijven?

Hoeveel van de oorspronkelijk rood geklasseerde bedrijven kregen een hernieuwde vergunning? In hoeveel gevallen ging dit over een uitbreiding? In hoeveel gevallen gaat dit over een vergunning van onbepaalde duur? Werden in deze dossiers ook adviezen van belangorganisaties teruggevonden? Leidden deze adviezen tot een mogelijke beïnvloeding van de beslissing? In hoeveel gevallen?

Werd deze werkwijze ook bij andere vergunningsdossiers van veehouderijen vastgesteld? Zo ja, welke?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u voor de vraag. Een vergunning wordt afgeleverd, zoals we dat in Vlaanderen kennen, door de vergunningverlenende overheid. Het gaat in het overgrote deel van de vergunningen om lokale besturen, gemeenten en ook provincies. De afweging waarom een vergunning werd afgeleverd, ligt dan ook vooral bij hen.

De Vlaamse administraties zijn in de meeste van die dossiers adviesinstantie. Het ANB neemt daarin een bijzondere plaats, waarbij de potentiële impact op de speciale beschermingszones (SBZ's) moet worden beoordeeld.

Het advies op een vergunningsaanvraag of de bijhorende passende beoordeling wordt in principe steeds gebaseerd op de concrete gegevens in de vergunningsaanvraag en het beoordelingskader of significantiekader dat geldt op het moment van de vergunningsaanvraag.

De Vlaamse PAS-aanpak (Programmatistische Aanpak Stikstof) gaat terug tot de beslissing van de Vlaamse Regering van 23 april 2014 betreffende de PAS. Op 30 november 2016 heeft de Vlaamse Regering het tot dan bestaande PAS-kader licht gewijzigd. Belangrijk is dat de significantiedrempels voor stikstofoxide behouden blijven, maar die van ammoniak worden versoepeld van 3 naar 5 procent.

De uitspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVB) van 25 februari 2021 verklaarde het significantiekader echter onwettig, zoals we allemaal weten en zoals eenieder die de problematiek volgt, had kunnen verwachten. Kort daarna, op 2 mei, vaardigde ik een ministeriële instructie uit om de noodzakelijke duidelijkheid te verschaffen aan aanvragers en advies- en vergunningverlenende instanties over de beoordeling van vergunningsdossiers met betrekking tot stikstofdepositie, in afwachting van de definitieve PAS. De grens van 50 procent is in elk van deze kaders evenwel niet gewijzigd.

In september 2015 werd de zogenaamde PAS-lijst gepubliceerd door het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO). Deze lijst werd een aantal

keer geactualiseerd en geldt als een wetenschappelijk gevalideerde referentie voor emissiereducerende maatregelen die in rekening kunnen worden gebracht bij de bepaling van emissies van landbouwbedrijven, en dus ook de vergunningsaanvragen, adviezen en beslissingen daarover. Voor het bestaan van deze publicatie kwam het in principe de aanvrager van de vergunning toe om te bewijzen dat een bepaalde maatregel effectief was.

Het spreekt voor zich dat het ANB in zijn adviezen de concrete informatie in een gegeven dossier moet toetsen aan het op het moment van de aanvraag geldende significantiekader, rekening houdend met de PAS-lijst. Ik moet helaas vaststellen dat dit niets steeds gebeurd is, waardoor bedrijven vergunningen kregen die in strijd waren met de geldende kaders. Zo kregen nog verschillende bedrijven een vergunning voor een uitbreiding of hernieuwing na de regeringsbeslissing van 23 april 2014, die een impactscore van meer dan 50 procent hadden. Bovendien werd er in de adviezen al te gemakkelijk van uitgegaan dat maatregelen voorgesteld door de vergunningsaanvrager, ook effectief werkten zonder dat hiervoor wetenschappelijke bewijzen voorhanden waren. Nu moeten we bij een aantal van die technieken vaststellen dat ze niet of onvoldoende werken.

De discussie heerst ook in Nederland, zoals jullie weten. Daarom is het belangrijk dat we een goed comité hebben met wetenschappers die daar goed over kunnen oordelen. Heel die regeling zat oorspronkelijk in Mestactieplan (MAP) 6+. Maar dat lag een tijdje in het parlement. Ik ben blij dat men dat eruit heeft gehaald en dat vorige week in het parlement heeft laten goedkeuren.

Om uw tweede vraag zo exact mogelijk te kunnen beantwoorden, heb ik de vergunningshistoriek van de 135 bedrijven die in 2014 een rode PAS-brief ontvingen, in kaart laten brengen. Daarbij is enkel gekeken naar de volgende vergunningsbeslissingen. Ten eerste ging dat over de beslissingen na 23 april 2014, de dag waarop de Vlaamse Regering met onmiddellijke ingang de overgangsfase naar de PAS heeft ingesteld, en die het gebruik van een significantiekader voor de passende beoordeling van activiteiten met stikstofuitstoot omvatte. Veehouderijen met een impactscore hoger dan 50 procent konden daarbij niet langer worden vergund of hervergund. Het ging ook enkel over beslissingen waarbij de ingedeelde activiteit met stikstofuitstoot het voorwerp is van de vergunning en waarbij sowieso een beoordeling ten gronde van de stikstofeffecten aan de orde is. Concreet gaat het dan over vergunningen waarbij de vergunningstermijn wordt verlengd of vernieuwd, met een vroegtijdige hervergunning van bestaande activiteiten, hetzij, voor 2017, via een nieuwe milieuvergunning voor 20 jaar, hetzij via een omgevingsvergunning voor onbepaalde duur, of waarbij bijkomende dierplaatsen worden vergund ten opzichte van de vergunde toestand anno 2014.

In totaal werd na 23 april 2014 tot op heden aan 25 bedrijven een hernieuwde vergunning verstrekt. Bij 12 bedrijven ging het om een uitbreiding van het aantal dierplaatsen. Bij 6 van deze 12 bedrijven ging het om een omgevingsvergunning van onbepaalde duur. In 3 gevallen betreft het een nieuwe milieuvergunning voor 20 jaar, en in de 3 overige gevallen een uitbreiding voor de resterende termijn van de bestaande milieuvergunning.

Ik wil ook benadrukken dat de volgende vergunningsbeslissingen niet mee werden opgenomen in dit overzicht. Vergunningsbeslissingen die uitvoering geven aan de uitkomst van het flankerend beleid voor rode bedrijven, waartoe die bedrijven sinds 2015 toegang hebben, zijn niet opgenomen. Het betreft vergoedingen voor de reconversie van een bestaande veehouderij, het verplaatsen van een landbouwbedrijf of het ondersteunen van het stopzetten van exploitaties. Ook vergunningsaanvragen en -beslissingen die enkel betrekking hebben op stedenbouwkundige handelingen, zijn niet opgenomen in het overzicht. Evenmin opgenomen zijn vergunningsbeslissingen

waarbij zowel de vergunningstermijn ongewijzigd bleef als het aantal vergunde dierplaatsen niet toenam.

In verband met de rol van de belangenorganisaties vooreerst het volgende. Heel veel landbouwers laten zich bij de ontwikkeling van hun bedrijf en het opmaken van concrete vergunningsdossiers inderdaad begeleiden door studiebureaus of consultants. Aan het indienen van een vergunningsaanvraag gaat vaak ook een overlegtraject vooraf, waarbij voorstellen worden getoetst aan de regelgeving en de geldende criteria, die worden verduidelijkt enzovoort. Hieraan nemen ook de studiebureaus of consultants als adviseur voor het landbouwbedrijf deel. Ik moet samen met u vaststellen dat er in diverse dossiers rechtstreekse contacten waren tussen het ANB en de landbouworganisatie, Boerenbond in dezen. Het gaat ook over dossiers die werden hervergund of uitgebreid na 2014, ondanks het feit dat ze op de lijst van rode bedrijven stonden of zelfs expliciet zelf aangaven in hun aanvraag een impactscore te hebben die hoger lag of ligt dan 50 procent. Ik moet hierbij vaststellen dat de indruk inderdaad kan worden gewekt dat, ondanks alarmsignalen die hadden moeten afgaan op basis van de toen geldende regelgeving, het overleg tussen het ANB en de landbouworganisatie heeft geleid tot gunstige passende beoordelingen, en als gevolg daarvan verstrekte vergunningen, met alle verschrikkelijke gevolgen van dien. Op basis van die vaststelling kan ik dan ook niets anders dan bekijken wat er gaande is en een audit bestellen bij Audit Vlaanderen om de gang van zaken in die adviesverlening van het ANB goed onder de loep te nemen en daar ook lessen uit te trekken voor de toekomst. In mijn periode, toen ik zelf al aan zet was, waren er immers ook heel vaak gunstige adviezen, terwijl ik wist dat er daar een groot stikstofprobleem was. Het lijkt me dus goed dat ik op basis van deze vaststelling nu een audit bestel.

Wat uw derde vraag betreft: louter procedurele en inhoudelijke bijstand van een adviesbureau aan zijn klanten in functie van de voorbereiding van een concrete aanvraag voor een specifieke landbouwer is inderdaad gebruikelijk. Ik denk dat ook andere bedrijven dat doen. Men vraagt in bepaalde gevallen ook een preadvies over de passende beoordeling, zodat men tijdig eventueel nog bijkomende maatregelen kan voorzien.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Uw antwoord verontrust me nog veel meer, minister, dan wat ik al had gelezen bij het doorlezen van de vergunningen. Als ik het goed begrijp, zijn er van die 135 bedrijven waarvan de lijst naar 54 gereduceerd is, 25 bedrijven die een vergunning van onbepaalde duur hebben gekregen en dan nog eens heel wat bedrijven die de mogelijkheid hebben gekregen om verder te werken – met voorwaarden, veronderstel ik.

U geeft aan dat er met betrekking tot de vergunningverlening heel wat bedenkingen te maken zijn. Kunt u die exact specificeren? Als ze nu onder de loep zouden worden genomen, hoeveel van die vergunningen die u daarnet hebt opgesomd, zouden volgens het vergunningenkader dat er toen gold, onterecht zijn verleend? Kunt u me daarop een antwoord geven? Het is natuurlijk wel zeer belangrijk.

Als die vergunningen onterecht zouden zijn verleend en die bedrijven moeten sluiten, wat is daar de financiële impact van? 3 op de lijst van 41 moeten nu sluiten. Kunt u me daar een inschatting van geven? Het is uiteraard goed dat u een audit hebt besteld, maar daarnaast had ik nog 2 bijkomende vragen.

De PAS-beoordeling leidt nu al, zeker sinds het arrest, tot veel meer dossiers die bij het Agentschap voor Natuur en Bos passeren, dan in het verleden het geval was. Bent u van plan om daar extra capaciteit te voorzien? Ik kan me voorstellen dat het grondig doornemen van al die adviezen, op basis van een duidelijk kader, heel wat meer werk met zich meebrengt. Overweegt u dat?

De rode lijst van oorspronkelijk 135 en nu 41 bedrijven, hebben we allemaal mogen inkijken. Die is niet publiek. Dat is evident. Die lijst is blijkbaar ook niet beschikbaar bij het merendeel van de adviseurs bij het Agentschap voor Natuur en Bos. Kunt u mij duidelijkheid verschaffen over wie wel over die rode lijst beschikt en wie niet? Dat is zeer onduidelijk. U geeft aan dat het de vergunningverlenende overheid is die de vergunning verleent. Dat klopt, natuurlijk. Maar die moet zich wel baseren op het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos. Het is een groot probleem als de belangrijkste informatiebron in de afweging of de passende beoordeling en het meenemen in de vergunningverlening niet helemaal correct is, of beïnvloed is, of niet beantwoordt aan het kader. Als de adviserende ambtenaren niet over die lijst beschikken, hoe kunnen ze dan op een goede manier advies verlenen? Mijn vraag is: wie beschikt er over die rode lijst? Waarom kan die niet breder verspreid worden? Weliswaar binnen de ambtenarij, niet publiek – dat begrijp ik. Wat zijn daar de drempels?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, die discussie over de taken en de manier waarop de administratie Omgeving haar adviserende rol opneemt, is in deze commissie al een paar keer aan bod gekomen. Er is een fundamenteel probleem, en niet alleen bij het ANB, namelijk dat er onder de vlag van klantvriendelijkheid een soort mentaliteit is gerezen dat de administratie vooral dient om vergunningsaanvragers plezier te doen en vergunningen te verstrekken, veeleer dan om een nuchtere, objectieve beoordeling van een dossier te maken. Dat is niet alleen zo bij het ANB, dat is bij andere delen van de administratie Omgeving net zo goed zo. En in de praktijk betekent dat gewoon dat men het probleem voor zich uitschuift en men ettelijke jaren later met de gevolgen wordt geconfronteerd en schadevergoedingen of maatschappelijke schade moet vaststellen. Ik ben een groot voorstander van bijvoorbeeld nuchter overleg met vergunningsaanvragers. Er is op zich niks mis met een preoverleg en een preadvies, maar dat is dan wel in de veronderstelling dat ieder zijn eigen rol speelt, dat de vergunningsaanvrager zijn dossier verdedigt en de administratie het algemeen belang en de belangen van de andere burgers verdedigt. In het verleden, en tot op de dag van vandaag, stel ik nog heel vaak vast, gaf men ofwel geen advies, omdat dat gemakkelijker is dan een negatief advies te geven, ofwel probeerde men alle mogelijke bochten toe te passen om toch maar positief te zijn over iedere vergunningsaanvraag, en de problemen zijn dan voor de anderen. Daar moet absoluut een einde aan komen.

Minister, mijn eigenlijke, heel concrete vraag gaat dus wat breder dan het loutere PAS-dossier, want daar gaan we nog wel vaak op terugkomen. Die audit die u hebt aangekondigd, gaat die verder dan alleen maar het ANB? Ik denk immers dat het hoogdringend tijd is om de volledige praktijk van vergunningsverstrekking en adviesverlening door de administratie Omgeving grondig tegen het licht te houden en daar nieuwe richtlijnen voor op papier te zetten, zelfs al betekent dat een heel nieuw missionstatement. De administratie Omgeving is geen vergunningenfabriek. Zij is een organisatie die de belangen van iedereen, met inbegrip van het algemeen belang, tegen elkaar afweegt. Dát is de taak van dat advies, niet zo snel mogelijk een vergunningsaanvrager plezier doen. Breid dus alstublieft die audit en die herevaluatie uit tot het hele vergunningenbeleid. Dat is meer dan dringend nodig, want anders gaan we gewoon over vijf of tien of vijftien jaar opnieuw vaststellen dat er schade is aangericht, die dan weer mag worden vergoed door de burger, door de belastingbetaler.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Minister, we hebben het hier constant over die 41 rode bedrijven. U wilt daar natuurlijk iets mee bereiken, namelijk binnen dat PAS-kader voldoen aan de voorschriften, opdat we verder zouden kunnen met heel het gebeuren. Als ik die dossiers inkijk – en ik heb ze toch vrij zorgvuldig bekeken –, dan zijn daar eigenaardige zaken vast te stellen: dit schuift van links naar rechts,

van hoog naar laag. Erg duidelijk is dat dus allemaal niet. Ik stel toch sterk in vraag of dat juridisch allemaal zo robuust is, of dat allemaal in orde zal blijken te zijn als dat wordt aangeklaagd, zoals u het hier voorlegt.

Tijdens de hoorzitting heb ik bijvoorbeeld het volgende voorgelegd aan de wetenschappers. Als men bij die rode bedrijven een schoorsteen van 20 à 25 meter hoog zet, dan zal waarschijnlijk geen enkel van die rode bedrijven nog rood zijn, want binnen die zoekzones is er dan toch geen probleem. Men geeft aan dat dat stikstof dan wel niet wordt verminderd. Dat stikstof blijft, maar bij de beoordeling van die 41 bedrijven ligt dat dan toch wel anders. Mijn vraag betreft voornamelijk de toekomst. Wij kijken naar 2030. Dat is ook in de hoorzitting aangegeven. 2030 zou de doelstelling moeten zijn. We moeten echter eigenlijk kijken naar 2045. In welke mate, met de manier waarop we nu bezig zijn, zullen we 2045 kunnen halen? Daarnet werd dat al aangegeven. Waar komen we in de problemen? Is dit niet te zeer kortetermijndenken om toch maar verder te kunnen gaan en hier rond geen problemen te maken? Mijn concrete vraag is dus: waar eindigen we met deze maatregelen die u nu voorstelt: in 2030 of in 2045?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (cd&v): Ik sluit me graag aan bij deze vraagstelling. Collega Tobback, het komt niet zo vaak voor, maar ik sluit me ook aan bij het eerste punt van uw tussenkomst. Eenieder die op een of andere manier ervaring heeft met het afleveren van vergunningen, weet dat wanneer vergunningsdossiers worden aangevraagd en er vraagstellingen, bezorgdheden of onduidelijkheden zijn, er het best overleg kan plaatsvinden, uiteraard met iedereen vanuit zijn neutrale rol, om te kijken hoe alles precies in elkaar zit en of het dossier volledig is. Uiteraard, zoals heel duidelijk gesteld, gebeurt dit met iedereen vanuit zijn of haar neutrale rol in zo'n dossier.

Op het moment dat er een vergunningsdossier wordt aangevraagd, moet er sinds 2015 stevast een impactscore worden berekend. Iedereen, elke vergunningverlener, weet wat de impactscore is, en vanaf dat moment wordt er gekeken hoe de vergunning wordt aangevraagd, of de impactscore niet te hoog is. Indertijd is er een omzendbrief geweest waaraan men moest voldoen.

Minister, u geeft aan dat er een aantal destijds rode bedrijven een vergunning hebben gekregen. De inrichtingsnota liet dat ook toe. Maar op geen enkele manier kon er een vergunning verleend worden aan een bedrijf dat op dat moment na de vergunningverlening alsnog een impactscore van boven de 50 procent gehad zou hebben. Wat wel kon – het gaat niet over de pootjes maar over de uitstoot – is dat er milderende maatregelen zouden worden genomen om de uitstoot effectief lager te krijgen, en dus te allen tijde lager dan 50 procent.

Minister, ik heb hierbij twee specifieke, duidelijke vragen. Zijn er vergunningen verleend waarvan nadat de vergunningverlening gebeurd was, die bedrijven een impactscore van meer dan 50 procent hadden, er uiteraard rekening mee houdend dat alle technieken die zij in de vergunning hebben aangevraagd, ook zouden worden toegepast? Met andere woorden: zijn er vergunningen verleend voor bedrijfs-situaties boven de 50 procent impactscore?

Er wordt gesteld dat een aantal technieken mogelijk werden toegepast. We weten dat de PAS-lijst later is gekomen en dat in tussentijd technieken werden toegepast. Ik ben heel blij met het Wetenschappelijk Comité Luchtemissies Veeteelt (WeComV) en hopelijk kunnen we die snel plenair stemmen zodat die verder van start kan gaan. Maar is het altijd zo geweest dat technieken die effectief een reductie realiseren, ook mochten worden toegepast bij de vergunningverlening en dus door de aanvrager? Of is het enkel en alleen mogelijk dat PAS-lijsttechnieken konden worden toegepast?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Wat ik wilde zeggen, zit al een beetje op het einde van de vraag van collega Rombouts. Ik denk dat bij die vergunningverlening effectief rekening is gehouden met de reductie aan de hand van technieken die eigenlijk niet gevalideerd waren. Ik ga geen concrete dossiers noemen, maar wie de stukken heeft ingekeken, kent ze. Bij beweiding zegt men meteen dat er een reductie is van 15 procent, bij ventilatie is er een reductie van 15 procent, bij het aanpassen van de voeders is er een reductie van 15 procent. Zo komt men natuurlijk wel tot een goed resultaat, beneden die 50 procent. Maar de vraag is natuurlijk wel hoe stevig die reductiescenario's waren. Hoe stevig waren die technieken? In hoeverre waren die gevalideerd? Ik denk dat dat een van de grote problemen is bij die hervergunningen. In hoeverre is dat bewust of onbewust gebeurd?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Om op collega Vandaele en mevrouw Rombouts te antwoorden: er zijn nog vergunningen afgeleverd voor bedrijven die meer dan 50 procent impactscore hadden. Bovendien zijn er ook tal van vergunningen afgeleverd die niet de opgelegde 30 procent reducties hebben doorgevoerd, ondanks het geldende kader. Er was een periode waarin er geen PAS-lijst was. Dossiers die daarvoor werden vergund, dienden in principe aan te tonen dat het werkt. Vandaag moeten we vaststellen dat die onderbouwing helaas ontbrak.

Collega Pieters, koeienstallen hebben geen schoorsteen. Dat hoort u te weten, denk ik, als u met het dossier bezig bent. De doelstellingen tegen 2030 en tegen 2045 zijn heel duidelijk in de PAS. We hebben in het krokusakkoord ook absoluut geprobeerd om lock-ins te vermijden. Laten we nu beginnen bij het begin, vooral eer u vooruitloopt naar 2045 of 2040. Laten we eerst beginnen met wat maatregelen uit te voeren, want het is echt wel vijf over twaalf.

Mevrouw Schauvliege en collega Tobback, bij heel het dossier rond stikstof en adviezen rond passende beoordelingen enzovoort, zijn we inderdaad op een aantal anomalieën gestoten. Als je dat tegenkomt, kun je dat niet zomaar laten passeren. Het zou raar zijn, denk ik, om daar geen audit op te zetten om na te gaan wat daar eigenlijk is misgelopen en of het al dan niet overeenkomstig de geldende regelgeving van destijds was. Dat moet duidelijkheid brengen.

Met de aanbevelingen van de Onderzoekscommissie PFAS-PFOS hebben we gezien dat we de adviesverlening bij de Vlaamse Overheid in haar geheel moeten bekijken. Ik stel ook in sommige dossiers vast – zoals bijvoorbeeld destijds bij de gascentrales – dat ik van bepaalde overheidsdiensten, waar het toch van belang was, geen advies heb gehad. Dan ga je ervan uit dat dat waarschijnlijk negatief is, of zo. Ik weet het niet. Maar dat we dat in zijn geheel goed moeten gaan bekijken, collega Tobback, daar ben ik het mee eens.

Ik denk dat er niets verkeerd is, als iemand een dossier wil indienen, dat die dat bespreekt, dat er een pre-overleg is, dat er ook een preadvies is. Ik denk dat het altijd goed is om een dossier te verbeteren. Daar moet zo'n overleg ook wel voor dienen. Als er dingen niet gaan, moet ook gezegd worden dat het om die bepaalde redenen niet gaat, bijvoorbeeld omdat de best beschikbare technieken moeten worden toegepast. Daarvoor dient zo'n overleg.

Mevrouw Schauvliege, de analyse waar u naar vraagt, van hoeveel vergunningen niet of net wel verleend zijn, moet nog gebeuren. Dat zal deel uitmaken van de audit. Maar ik denk dat het er in ieder geval niet veel zullen zijn. De analyse van de financiële impact is bijzonder moeilijk om te maken, omdat de waardebepaling natuurlijk gebeurt door de landcommissie, en het is heel moeilijk om daar een voorafname op te doen. Dat is bijna onmogelijk.

De lijst met piekbelasters is inderdaad beschikbaar in beperkte kring. Dat was ook op expliciete vraag van de juristen. Wat die vragen rond privacyregels betreft: in elk dossier zit in elk geval een berekening van de impactscore en de MER. En het is daarop dat een dossier ook wordt beoordeeld.

Voilà, ik denk dat ik ongeveer alles heb beantwoord dat ik kon beantwoorden.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Het is natuurlijk bijzonder erg als we moeten vaststellen dat we eigenlijk niet helemaal kunnen vertrouwen op de adviesverlening die de Vlaamse Overheid richting vergunningverlener doet. Op zich is het een goed idee dat daar een audit op gebeurt, want we moeten er toch voor zorgen dat de Vlaamse overheid haar adviesverlening zo uitbouwt dat degene die zich op dat advies baseert om een vergunning te verlenen er ook 100 procent zeker van kan zijn dat het een eenduidig, helder advies is dat uitgaat van een level playing field in plaats van van andere uitgangspunten.

Er gaan heel wat meer adviezen verleend moeten worden. Het is belangrijk dat er voldoende capaciteit bij deze diensten aanwezig is om die adviesverlening op een kwalitatieve manier te kunnen doen. Daar knelt toch ook wel het schoentje. Ik denk dat daar ook naar moet worden gekeken, naast het feit dat de kwaliteit van die adviezen onderzocht moet worden. Die diensten moeten ook met alle beschikbare informatie die er is aan de slag kunnen gaan, er mogen geen dingen achtergehouden worden, het moet duidelijk en helder zijn, zodanig dat het kan leiden tot een goed onderbouwd advies, waarvan de vergunningverlener 100 procent zeker kan zijn dat die zich daarop kan beroepen. Want dat alleen kan leiden tot goede vergunningen en dus rechtszekerheid in de hand werken.

Ik hoop, minister, dat u daar verder aan bouwt en werkt zodanig dat we naar een rechtszekerder Vlaanderen kunnen gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de nakende komst van de goudjakhals in Vlaanderen – 3058 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, collega's, de laatste tijd bereiken ons heel wat signalen over de nakende komst van de goudjakhals naar Vlaanderen. Dat is een predator die zich ergens situeert tussen de vos en de wolf, als ik het een beetje mag simplificeren. Dat zou voor Vlaanderen een nieuwe predator zijn, in tegenstelling tot de wolf; van de wolf weten we dat hij heel lang in onze regio voorkwam, en dan historisch gezien even niet, en nu opnieuw. Commotie is een voorzichtige uitdrukking als het gaat over wat er rond de terugkeer van de wolf is ontstaan. Daarom vind ik het zinvol om nu al even bij u te peilen, minister, hoe u en uw diensten omgaan met de heel waarschijnlijke komst van de goudjakhals naar Vlaanderen.

De redenen zijn evident. Een nieuwe predator kan leiden tot ongerustheid bij houders van kleinvee en pluimvee, bij hobbyisten maar ook bij mensen die daar beroepsmatig mee bezig zijn. Het kan ook opnieuw leiden tot communicatie die op zijn minst tendentiek is en die er niet op gericht is om onze biodiversiteit te handhaven of te vergroten, maar die vertrekt vanuit een verkeerd beeld en die alles op alles zet om nieuwe predatoren geen kansen te geven. Het zouden jammerlijke

ontwikkelingen zijn, maar zover is het gelukkig nog niet. Eigenlijk zou ik u willen vragen naar de informatie waarover u beschikt.

In welke mate, minister, acht u de komst van de goudjakhals waarschijnlijk? Houdt u proactief rekening in uw beleid met het in stand houden van onze biodiversiteit? Zijn er lessen te leren uit eerdere communicatieacties en -plannen die rond de terugkeer van de wolf zijn opgesteld? Een gerichte informatiecampaïne kan alvast een goed idee zijn.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: De goudjakhals heeft zich nog niet in Vlaanderen gevestigd. Het gaat om een nieuwe soort en het is afwachten of, waar en hoe deze soort zich in Vlaanderen zal vestigen. Ik heb wel aan het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) gevraagd om de opmars richting Vlaanderen en de prooikeuze van de soort in onze buurlanden te bekijken.

In de Habitatrichtlijn is de goudjakhals opgenomen in bijlage V. De bijlage V-status houdt in dat de Europese lidstaten ervoor moeten zorgen dat de soort in een gunstige staat van instandhouding moet worden gehouden wanneer die aan de natuur onttrokken zou worden. Hiervoor moet eerst vanuit Europa worden bepaald wanneer er precies sprake is van een gunstige staat van instandhouding. Hiervoor ben ikzelf niet bevoegd.

Aangezien de soort nog niet is opgenomen in bijlage 1 van het Soortenbesluit, heeft deze conform artikel 9 van het Soortenbesluit in Vlaanderen momenteel niet de status van beschermde soort. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) heeft van mij wel de opdracht gekregen dit te bekijken.

Goudjakhalzen zijn iets groter dan de vos. Ze verkiezen voornamelijk kleine tot middelgrote zoogdieren als prooi, onder andere muizen, haas en muskusrat. Het schadebeeld dat we verwachten, ligt eerder in de lijn van wat we nu zien bij de vos. Het ANB geeft op zijn vernieuwde website een duidelijk overzicht van soortenschade; zodra de goudjakhals zich hier zou vestigen, wordt dat aangevuld.

Samen met het ANB zijn we aan het bekijken om een algemene campagne rond samenleven met wilde dieren op te starten. Ook de goudjakhals zal daar deel van zijn.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Het is inderdaad ook belangrijk, minister, om te bekijken wat de beschermingsstatus van de goudjakhals is. Ik had dat in mijn schriftelijke voorbereiding geschreven, maar was vergeten om die vraag te stellen. Dank om daar toch even op te antwoorden. Ik onthoud eruit dat u maatregelen zult nemen om de juiste bescherming conform Europese regelgeving voor de goudjakhals ook in Vlaanderen te regelen.

Het is daarbij ook belangrijk – maar ook dat hebt u aangegeven – dat eventuele schade die geleden wordt, mee wordt opgenomen bij het overzicht van de soortenschade waar u naar verwijst.

Op dit ogenblik ben ik door uw antwoord voldoende gerustgesteld. De komst van deze, voor Vlaanderen, nieuwe predator wordt opgevolgd en ernstig genomen. Want daar heb ik bij de komst van de wolf in een vorige legislatuur op gewezen, en ik meen nog altijd dat daar te traag gepast gereageerd is. Dat leidde tot een heel stuk van de problemen die we vandaag zien. Ik ben tevreden te horen dat hier in elk geval geen tijd verloren wordt en dat er nu al wordt bekeken hoe we de komst van de goudjakhals kunnen voorbereiden in Vlaanderen.

Ik heb geen bijkomende vraag.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de opgelegde exploitatievoorwaarden voor asfaltbetoncentrales – 3123 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Voorzitter, mijn vraag hoe gaat over asfaltmenginstallaties. Vlaanderen telt zeventien dergelijke sites. Dat volstaat om grotendeels in de Vlaamse asfaltvraag te voorzien.

Wat is er aan de hand? Asfaltbetoncentrales worden door de omgeving bij uitstek als hinderlijke inrichtingen ervaren. Allicht is de minister daarvan op de hoogte, omdat er vele beroepsprocedures zijn aangespannen en heel wat actiecomités actief zijn rond asfaltbetoncentrales. Naast geluidshinder en een verhoogde verkeersdruk, is het vooral de geurhinder die voor de meeste problemen zorgt, zeker bij die asfaltbetoncentrales die werken met bijmenging van gerecycleerde asfaltgranulaten.

Om de hinder die veroorzaakt wordt door deze asfaltbetoncentrales binnen de perken te houden en op een aanvaardbaar niveau voor de buurt te brengen, beschikt de vergunningverlenende overheid over een aantal instrumenten. De omgevingsvergunning moet ervoor zorgen dat deze hinderlijke activiteit voldoet aan alle milieu- en bouwvoorwaarden. Daarnaast werd er voor deze sector een studie uitgevoerd naar de best beschikbare technieken (BBT's) die de vergunningsaanvrager moet toepassen ter bescherming van mens en milieu, en dit zowel bij de keuze van behandelingsmethodes op het niveau van de emissies als bij de keuze van de bronbeperkende maatregelen, zoals aangepaste productietechnieken, productiemethoden en grondstoffenbeheersing.

In Vlaanderen vormen deze BBT's de referentie voor de vaststelling van de algemene, sectorale en bijzondere vergunningsvoorwaarden. Het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) en de omgevingsvergunning verzekeren de vergunningverlenende overheden dat de milieuvoorwaarden van de installaties in Vlaanderen gebaseerd zijn op de BBT's, althans in theorie. Best beschikbare technieken zijn technieken die in vergelijking met alle gelijkaardige technieken het best scoren op milieugebied en betaalbaar zijn en technisch uitvoerbaar zijn. Dat is het algemene principe. Deze BBT's zijn onderhevig aan voortschrijdend inzicht en nieuwe technische evoluties, wat maakt dat BBT-studies regelmatig geëvalueerd en eventueel bijgestuurd moeten worden.

Minister, de laatste versie van de BBT-studie voor asfaltcentrales dateert van 2013. In het antwoord op een vraag van mij van een jaar geleden gaf u aan dat er in 2021 een voorstudie zou worden uitgevoerd om het potentieel van een herziening te onderzoeken. In deze voorstudie zouden onder meer de regelgeving, toegepaste technieken en praktijken in andere Europese landen worden geanalyseerd. De oplevering van deze voorstudie was voorzien voor begin 2022.

Blijkbaar toonde de voorstudie aan dat er voldoende potentieel aanwezig was, want op de website van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) valt te lezen dat een volledige herziening van de BBT-studie over asfaltcentrales noodzakelijk is. Het herzieningstraject zou begin mei 2022, dus ongeveer rond deze tijd, van start gaan met een startvergadering met de leden van het begeleidingscomité. In deze BBT-studie zal er extra aandacht worden besteed aan de volgende aspecten

van de asfaltproductie: circulariteit van asfaltgranulaten, emissies naar de lucht, in het bijzonder van vluchtige organische stoffen (VOS) en benzeen, en geurhinder.

Minister, de voorstudie om het potentieel van een herziening te bepalen, is onder-tussen afgerond. Wat waren de belangrijkste conclusies van deze voorstudie? Welke hiaten werden er vastgesteld? Is het mogelijk om deze voorstudie te ontvangen?

De procedure om de BBT voor asfaltcentrales te herzien zou deze maand worden opgestart via een startvergadering van het begeleidingscomité. Heeft deze vergadering al plaatsgevonden? Wat is de horizon om deze BBT-studie te finaliseren?

Het begeleidingscomité is samengesteld uit vertegenwoordigers van de asfaltsector en entiteiten van de Vlaamse overheid. Vorig jaar hebt u mij geantwoord en toegelicht waarom buurtbewoners niet betrokken worden bij de opmaak van een BBT. Nochtans kunnen deze buurtbewoners uit eerste hand laten weten welke genomen maatregelen als effectief werden ervaren en welke maatregelen geen impact hadden omdat er af en toe geëxperimenteerd wordt met nieuwe maatregelen. Hoe zullen de bezorgdheden maar ook de nuttige ervaringen van de buurtbewoners worden meegenomen in dit proces voor de vaststelling van algemene en sectorale milieuvoorwaarden? Op welke wijze zal de impact van de getroffen maatregelen bij bestaande asfaltbetoncentrales in dit proces worden meegenomen? Zal dit op een theoretische wijze gebeuren, bijvoorbeeld de vermindering van aantal klachten, of zullen de ervaringen van de buurtbewoners in combinatie met de genomen maatregelen meegenomen worden?

Volgens de definitie zijn best beschikbare technieken de technieken die in vergelijking met soortgelijke technieken het best scoren op milieugebied en betaalbaar zijn en technisch uitvoerbaar zijn. Gezien de samenstelling van het begeleidingscomité kan worden vermoed dat de vertegenwoordigers van de sector zullen bepalen of een maatregel betaalbaar is. Wat is de definitie van 'betaalbaar' in een BBT-studie? Wie bepaalt wat betaalbaar is binnen zo een BBT-studie? Betaalbaar is volgens mij wat iemand ervoor wil geven. Wordt er voor de maatregelen die men overweegt in te voeren in de BBT een milieukosten-batenanalyse uitgevoerd? Indien niet, wat is hiervoor dan de reden? Welke instantie waakt erover dat de lat voor de definitie van betaalbaarheid niet te hoog wordt gelegd door de sector, waardoor vele maatregelen als onbetaalbaar bestempeld zullen worden? Welke entiteit van de Vlaamse overheid die in dat comité zit, bezit die expertise?

In Vlaanderen vormen de BBT de referentie voor de vaststelling van de algemene, sectorale en bijzondere vergunningsvoorwaarden. Wanneer de bijzondere vergunningsvoorwaarden uit de verschillende afgeleverde omgevingsvergunningen naast elkaar worden gelegd, moet men vaststellen dat deze bijzondere vergunningsvoorwaarden niet overal dezelfde zijn en niet overal even streng worden toegepast. Dat is toch wel een probleem. Hoe verklaart u de grote verschillen tussen de opgelegde bijzondere vergunningsvoorwaarden die opgenomen zijn in de afgeleverde omgevingsvergunningen? Ook de BBT die de exploitant moet toepassen, zijn niet overal dezelfde, terwijl het vaak om gelijkaardige installaties gaat. Hoe verklaart u deze vaststelling?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Danen, dank u voor de zeer uitgebreide vraag.

De voorstudie resulteerde in een aantal aanbevelingen die betrekking hebben op: verder onderzoek van de technieken, indien mogelijk ook gekoppeld aan een monitoringcampagne; een herziening van de sectorale emissiegrenswaarden; het herbekeken van de steunmogelijkheden van de Vlaamse overheid voor nieuwe en bestaande installaties; de actualisering van de huidige code van goede geurpraktijk. Deze studie kan ook worden geraadpleegd op de website van VITO.

Wat uw tweede vraag betreft: de vergadering vond plaats op 4 mei 2022. De BBT-studie heeft een looptijd van een jaar. De voltooiing is dus gepland rond 2023.

De informatie van buurtbewoners ontvangen door het agentschap Zorg en Gezondheid en de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving wordt mee verwerkt bij de herziening van deze BBT-studie. Ook via de niet-gouvernementele organisatie die deel uitmaakt van het begeleidingscomité van de BBT-studie, in dit geval Bond Beter Leefmilieu (BBL), zal deze info worden meegenomen in dit proces.

Ik kom tot het volgende deel van uw derde vraag. Een en ander hangt af van de problematiek. Voor geurhinder zal het een combinatie zijn van enerzijds het opvolgen van een aantal klachten van buurtbewoners en anderzijds het analyseren van meetgegevens van de stoffen die geurhinder veroorzaken. Voor de overige emissies naar lucht die geen aanleiding geven tot geurhinder omdat ze niet waarneembaar zijn, zullen meetgegevens worden verzameld na de genomen maatregelen.

De Vlaamse BBT-studies worden opgesteld of herzien door een onafhankelijke partij, namelijk een door de Vlaamse Regering aangewezen onderzoeksinstituut. Deze opdracht werd aan het BBT-kenniscentrum van VITO toegewezen in het kader van de referentietaken van de Vlaamse overheid. De kosteneffectiviteit van een maatregel wordt in de BBT-studie bepaald in functie van de kostprijs van de maatregel, de verwachte reductie van de milieu-impact en de socio-economische situatie van de sector van de asfaltcentrales. Voor specifieke prijzen van technieken of onderdelen kunnen eveneens leveranciers worden gecontacteerd. Deze studies komen tot stand in een participatief proces, waarbij zowel de sectorfederaties als de betreffende overheidsinstanties en ngo's deelnemen aan de vergaderingen van het begeleidingscomité van deze studie.

Dan was er uw vierde vraag. De bijzondere milieuvoorwaarden in de vergunningen vullen de algemene en sectorale milieuvoorwaarden aan of stellen bijkomende eisen, rekening houdend met onder meer lokale omstandigheden en installatiegebonden technische aspecten. Om die reden kunnen opgelegde bijzondere milieuvoorwaarden verschillen van installatie tot installatie. Net om die evolutie van technieken te onderzoeken, had ik dan ook de opdracht gegeven om de BBT-studie asfaltcentrales te herzien. Het doel van de BBT-studie is tweeledig, namelijk aanbevelingen voor sectorale voorwaarden in VLAREM en aanbevelingen voor bijzondere milieuvoorwaarden.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, dank u wel voor uw antwoorden. Het is inderdaad een lange vraag. Het is ook een hoopgevend antwoord, moet ik zeggen, maar het is natuurlijk wel zo dat de mensen en de bedrijven die zich in de buurt van die asfaltcentrales situeren, baat hebben bij een snelle vooruitgang. U zegt te hopen over een jaar af te ronden. Ik denk ook wel dat er een jaar nodig is om te komen tot nieuwe technieken. Dan is mijn bijkomende vraag echter: wanneer zullen die dan kunnen worden geïmplementeerd op het terrein? Als die nieuwe leidraad in mei 2023 beschikbaar is, wat valt dan te verwachten? Wanneer zullen de meeste asfaltcentrales dan met die nieuwe technieken aan de slag gaan? Ik denk dat de meeste mensen die hiervan wakker liggen, een antwoord op die vraag willen kennen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: In principe kan het implementatietraject in VLAREM meteen na de afronding van de studie worden opgestart. Er lijkt me ook geen reden te zijn om daarmee te wachten. Als daar dus nieuwe technieken naar voren komen, wat die studie moet uitwijzen, dan kan dat traject zo snel mogelijk, denk ik.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, dank u wel voor uw antwoord.

Nu is het natuurlijk wel zo dat de meeste centrales een vergunning voor een bepaalde periode hebben gekregen. Ik neem aan dat u niet zult inbreken in de vergunningsprocedures, maar ik hoop wel dat, als er reële klachten zijn, u op basis van die klachten wel zult ingrijpen en ervoor zult zorgen dat de bedrijven die mogelijk toch een langere vergunning hebben, alsnog aan de nieuwe voorwaarden voldoen. Ik denk immers dat niemand het verdient om in de buurt te wonen van een fabriek die vuile dingen uitstoot. We leven niet meer in de jaren 70 of 80. Dat is echt niet meer van deze tijd. Ik hoop dus dat u inderdaad krachtdadig zult optreden, maar ik zal het dossier alleszins ook blijven volgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.